

Memorandum

az I. világháborút lezáró békekötések 100. valamint a II. világháború befejezésének 75. évfordulójára

Az I. világháborút lezáró békekötések földrészünk térképének átrajzolását eredményezték, a történelmi fejlődést figyelmen kívül hagyó új „nemzetállamok“ létrehozásával, bennük jelentős létszámú nemzeti kisebbségekkel, abban a Közép-Európában, ahol a modern nemzetté válás útja eltért a nyugat-európaiktól. Az állami politika a helyes egyensúlykeresés és értékegyeztetés helyett egyedül a győztesek nemzeti érdekeit szolgálta, ezáltal az igazságos rendezés helyett régi és új sérelmek törtek felszínre. Helytálló az a nézet, amely szerint a Párizs környéki igazságtalan békekötések egyenesen vezettek a II. világháborúhoz, amely globális méreteket öltve világégéssé fajult. Mindkettő kimenetelére vonatkozóan beszédes, ha csak a halottak számát idézzük fel: az I. világháború legalább 11 millió emberéletet, a II. több mint 55 millió áldozatot követelt.

Az öldöklésből intő jelszóként fogalmazódott meg: Soha többé háborút! A fegyvernagyvást követően elsődlegesen a romok eltakarítása, majd az újjáépítés határozta meg a közösségi cselekvéseket, anélkül, hogy ezzel párhuzamosan megtörtént volna a fejekben is a lelki romok eltakarítása, és átfogó tisztulási folyamat indult és következett volna be. A volt szövetségszövetségből kinőtt hidegháború hosszú évtizedekre két ellenséges táborra szakította a világot, amelynek választóvonalát Európát szelte át.

Ebben az összefüggésben mélyreható változásként értékelhető az évszázados német-francia érdekellentétek kiegyenlítése, az egymás ellen helyett az egymással, egymásért közös célokat megalapozó és kölcsönös érdekeken nyugvó béketerelv. Erre épültek az európai integrációt szorgalmazó törekvések, ide értve a „gazdasági csoda“ teremtette jóléti társadalmakat.

A kommunizmus összeomlása következtében valósággá vált Európa keleti felének a bekapcsolása a nyugati világ politikai és gazdasági rendszerébe. Az új körülmények között

sürgetővé vált a rendezetlen nemzeti kisebbségi kérdések, köztük a 2,2 millió (1920-ban 3,2 millió), Magyarországgal szomszédos államokban élő magyar helyzetének megfelelő jogi keretek közötti megoldása.

Ma, amikor új, világméretű válságtünetek bénítják a társadalmakat, a Párizs környéki békekötések 100., a II. világháború befejezésének 75. évfordulóján halaszthatatlan a lét és értelem szabta emberi fejlődés átértékelése, új alapokra helyezése a teljes egyenjogúság alapján.

A NYEOMSZSZ mint a Nyugat-Európában működő országos magyar szervezetek szövetsége kötelességének tekinti, hogy állást foglaljon ebben a létünk határait érintő feladategyüttesben. Meggyőződésünk szerint alapelvként meg kell őrizni a történelmi folyamatok során kialakult nyelvi és kulturális közösségeket természetes jogaikban és önálló életvitelükben. Hangsúlyosan utalunk a többségi társadalmakon belül élő, önkényesen meghúzott államhatárok mögött létrehozott nemzeti kisebbségekre. Az államnemzetekhez hasonlóan őket is megilleti a teljes politikai, jogi, társadalmi és kulturális egyenjogúság. Ez egész Európában elengedhetetlen követelmény, a jövőbeni kiegyensúlyozott, feszültségmentes fejlődés záloga. A nemzetállami önzés és korlátoltság az illető ország vezetésének ideológiai hovatartozásától függetlenül a nemzeti kisebbségek létérdekei ellen irányul. Ezekre a hatalmi központokra is érvényes az európai integráció jegyében a görög-római örökség, a keresztény altruizmus szellemisége, amely a sokszínűségben juttatja kifejezésre az ember mint közösségi lény méltóságának és személyiségének sérthetlenségét.

Az Európai Uniónak elnapolható feladata, sőt, kötelessége az idevágó alapelvek kidolgozása, alkotmányjogi megalkotása és kivitelezése.

A NYEOMSZSZ ezen követelmények tudatában határozottan kiáll a nyelvi, kulturális kisebbségi közösségek alapjogai, egyenjogúságuk biztosítása mellett és felhívja az Európai Unió szerveit, továbbá a nemzeti parlamentek és kormányok, a szellemi élet jelesei figyelmét ezen kérdések elodázhatatlan megoldására. Békés fejlődés az élet minden területén csakis összehangolt, kiegyensúlyozott érdekegyeztetésen alapulhat. A demokratikus pluralizmus jegyében őrizzük meg közös hazánk, Európa szellemi, nyelvi, kulturális sokszínűségét, ezáltal életképességét!

Stockholm – Bécs – Frankfurt, 2020. május

*Bihari Szabolcs
alelnök*

*dr. Deák Ernő
elnök*

*dr. Klement Kornél
alelnök*